

LA CAMPAÑA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2'50

El bloc català

El poble l' ha lligat, el poble l' ha fet, y contra la seva voluntat soberana no hi ha apelació possible.

LA SENMANA ULLADA POLÍTICA

LAS sesions de Corts suspesas: el rey á Canarias: el ministeri descabalat: la Lley de Jurisdiccions aprobada, pero no promulgada encare: Barcelona sense garantias constitucionals... Tot sembla que s' aguant enganxat ab agullas.

Ab els mirallets de fer una modificació ministerial, alguns diputats aspirants á la cartera, se resigieren á pressurar l' aprobació de aquella Lley... Pero després no hi ha hagut modificació en el ministeri; s' han suspés les sessions de Corts per no tenir que donar explicacions, y ara 'ls esperançats, convertits en descontents, estan que trinan en con-

tra d' en Moret. Del seu disgust se 'n fan eco 'ls principals periódichs del parti; l' *Heraldo de Canalejas*, *El Imparcial de Gasset*, *El Diario Universal de n' Romanones...* y cosa may vista ni en Canalejas, ni en Gasset, ni en Romanones dimiteixen. No ha existit may una situació política més desgabellada.

En Romanones accompanya al rey en el seu viatge á Canarias, y en Moret s' ha encarregat del seu despaig, animar del propòsit, segons diuen, d' esmenarli la plana, derogant algunas de las seves disposicions. Ja hi ha qui 's recrea ab la gresca que s' armará tant bon punt en Romanones torni de Canarias.

Tothom creu que aixó no pot continuar... y no obstant, de moment no se li veu sortida. Quan en Moret afirma que ara 's proposa governar, desple-

gant grans iniciativas, ó bé s' enganya á n' ell mateix ó tracta d' enganyar al país, sense conseguirho, perque 'l país ha acabat per no fer cas de lo que diu y molt menos de lo que promet.

Vivim en plé histriónisme.

Mentre tant la miseria cundeix per tot arreu. Las tímies gelades han fet molt mal á las plantacions, haventse agostat l' esperanca de millors días.

Fins á Madrid se deixa sentir la crisis de la gana. Son molts els traballadors sense feyna que acuden als quartels á recullir las sobras del ranxo. Els que van pels carrers implorant almoyna, son detinguts. A alguns se 'ls ha auxiliat ab bonos: menos mal.

Pero á Andalusia la situació es cada dia més desesperada. Els famelichs atacan els forns, y 's reba-

ten sobre las cargas de pá. Al crit de *Pá y traball*, va armarse á Jerez un formidable esvalot. L' arcalde's vejé amenassat en el seu domicili, y després en la Casa de la ciutat. La policia y 'ls municipals atacaren als amotinats, veientse forsats á regular, tal era la pluja de pedrals que 'ls queya á sobre. Forsas del exèrcit estaven á punt de sortir del quartel, y de moment se pogué evitar un dia de dol.

¡Mes no sempre se trobarán medis de conjurar el temut conflict! Y ay del dia qu' en el conturbat esperit dels desesperats se planteji'l següent problema: «Qu' es menos dolorós: morir de gana ó be de un tiro?»

Contrastan aquestes horribles miserias ab las gaubansas oficials. Viatges regis, visitas de soberans y per coronament la boda del rey. No tot han de ser tristesas, á lo menos en l' apariencia.

Ningú dona importància al descubriment d' armes y pertretxos carlistas.

Es indubitable qu'en el partit carlista hi ha qui somia en aventuras; però no es aquesta la corrent predominant. Per altra part, el descubriment d' una conjuració pot ser fins oportuna per part dels que tenen un empenyó molt gran en contrariar el desvetllament de l'opinió contra l'actual estat de coses.

Y que l'opinió s'desveilla, principalment à Catalunya, no's pot pas negar. La solidaritat catalana va en augment y enrobustintse, y aspira á fer sentir per tot' Espanya la seva influència regeneradora. Es segur que, ocupant las bonas posicions que ha lograt conquistar, no perdrà la calma, ni la serenitat. Separarse del camí de la llei, seria fer el joch dels que tant la temen y voldríam acabar ab ella. L'accio de la solidaritat deu exercirse avuy per medi de una gran propaganda, fins á crear l'asfixia pera ls que careixen de autoritat y rahó pera seguir governant á un país que ls retxassa. Sumar forsa moral es lo que importa de moment. La forsa moral engendra la material. Y á la fi, lo que haja de ser, serà.

PEP BULLANGA

Solidaritat Catalana

El grandiós meeting de Girona tingué com à conseqüència immediata la brillant campanya parlamentaria contra la Lley de Jurisdiccions portada á cap principalment per D. Nicolau Salmerón y la minoría republicana.

Catalunya en massa té contret ab els y ab els demés diputats que ls secundaren un deute de agrahiment.

Se tracta de reunir en un volüm sos eloquents discursos, fentne una edició popular molt numerosa.—Se tracta ademés de anar á Madrid á buscarlos acompañantlos á Catalunya, pera que pugui rebre un gran tribut de homenatje, que sigui al mateix temps una solemne protesta contra l'aprobació de aquella Lley.

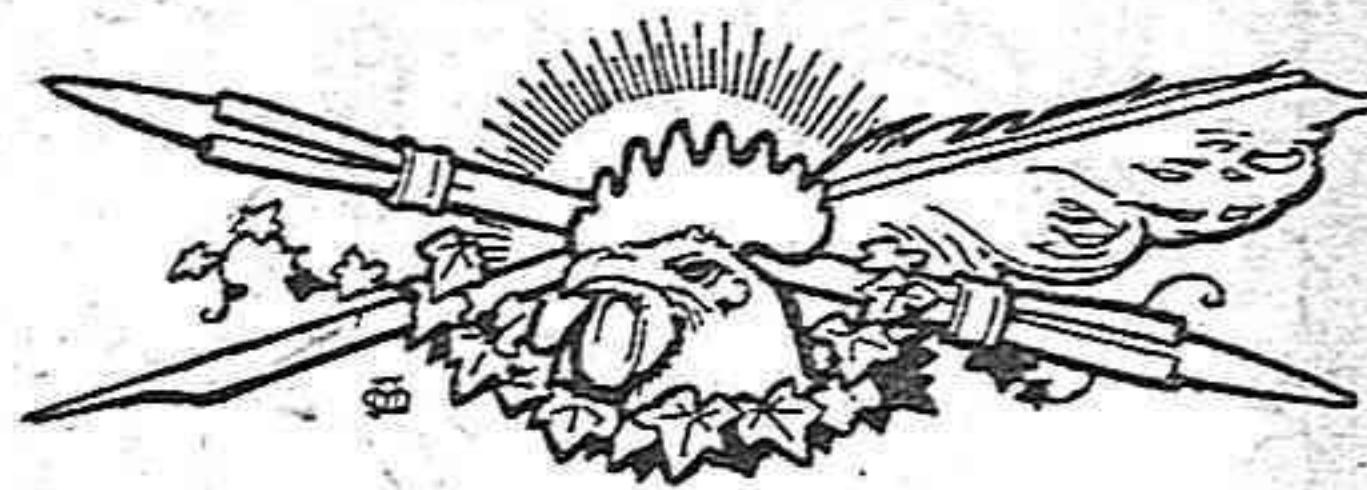
Aquests actes que serán molt grandiosos exigeixen gastos de alguna consideració. Excitem vivament als nostres lectors á contribuirhi. Ho exigeix la importància que l'partit de Unió republicana s'ha conquistat en el gran moviment de Catalunya, en pro de la regeneració de la patria espanyola.

A tal efecte, obrim desd'ara una

Llista de suscripció

LA CAMPANA DE GRACIA, 50 pessetas.—Joseph Roca y Roca, 25.—C. Gumá, 5.—Un amic de LA CAMPANA, 25.—Un ex-federal catalanista, 10.—Picarol, 1.—Joan Gorina, 1.—Ceferino Busqué, 1.—Joan Roquerias, 0'50.—Un partidari de la evolució, 0'50.—Jofre Català, 0'25.—Feliu Cardellach y Pamies, 0'50.—Trinitat Pàgès, 0'25.—Un amic de la aliança, 0'50.—Candi Monleó y Mirabent, 2.—Joseph Tous, 0'50.—Joseph Farré y Ros, 0'25.—Claudi Farré y Ros, 0'25.—Maneleta Farré y Ros, 0'25.—Els aprenents de can Roura, 1.—Frederich Pi y Rabassa, 0'50.—Ramón Cavestany, 0'50.—Joseph Pascó y Bacardí, 1.—Un suscriptor del Poble Català y de LA CAMPANA, 0'25.—Un ex-concejal, 3.—Joan Puiggrós, 0'50.—Joseph Marrugat Passarel, 0'50.—Deu representants de candidatures, 0'50.—Ramiro Mulleras, 1.—Joan Pous y Prat, 0'25.—Un català á la memoria de'n Robert, 0'50.—Un català á la memoria de'n Pi, 0'50.—Pau Juncá y Rovira, 1.—Joseph Cardona y Vinyas, 1.—Dos anti-separatistes, 0'50.—Arturo Vinaixa, 0'25.—

R. Solanas, 0'50.—Mariano Castells y Riu, 0'50.—Sebastià Casas, 1.—Joan Casas, 1.—Ramonet y Marí, marit y molla, 0'50.—Joseph Estepé Perarnau, 0'25.—Un catalanista anticlerical, 0'50.—Un obrer, 0'25.—Jacinto Martínez, 0'50.—Juli Cassadó y Mas, 0'25.—Joseph Herreras 0'25.—Alguns regidors de la majoritària republicana del Ajuntament de Barcelona, 120.—Total: 261'50 pessetes.

L' extrenyinador

I els millors polítics son els més olvidadissos de les promeses que fan y de las paraules qu'empenyen, ja pot el senyor Moret presentar-se ab tota confiança davant del tribunal d'exams de la opinió pública: té segur el primer premi. Cantin fets.

El Sr. Moret va prometre solemnement, á la fas del país, desde l'Congrés que á las vint y quatre horas de aprobada la Lley de Jurisdiccions, seria alada la suspensió de las garantías constitucionals que pesa sobre Barcelona y sa provincia. Y... en efecte, ara tenim dos gangas: las garantías suspesas y la Lley de Jurisdiccions aprobada. Pam y pipa. Voleu una rifada més colosal?

Pero aném seguit.

En lo més emprenyat de la discussió sobre la Lley de Jurisdiccions, quan molts dels diputats ministrals arrufavan el nas, y no sabent á que venia tot allò, s'disposavan á dificultar l'aprobació de aquella Lley que representa l'abdició dels principis del partit liberal, el Sr. Moret va prometre que al ser aprobada, plantejaría inmediatament la crisi. Tots els aspirants á una cartera van fer bondat de la bona, y ab l'ausència de las oposicions, la Lley va passar com una seda. Y... en efecte: la crisi se va plantejar; pero sigui una crisi de per riure. Ni un sol ministre caygué de la poltrona. Els que semblavan entre sí més incompatibles, continuaren asseguts á taula ab la més perfecta cordialitat. ¿Volen una rifada més estupenda?

Pero aném continuant.

Hi hagué ab motiu de aqueixa desilusió no poch disgustos. Era necessari posar las cosas en clar, explicarse. En Moret llavoras va dir que davant de las Corts se plantejaría l'problem de la crisi, porque ell no era partidari de fer aquestas coses *tras cortina*. Y... en efecte, en el moment en que aqueixas explicacions anaven á exigir-se, el Sr. Moret suspén per temps indeterminat las sessions de Corts. Voleu una rifada més gegantesca?

Doncha bé: aquesta es la mónta de la política monárquica.

* * *

Y no hi ha que donarhi voltas. Prometen y faltant á las personas; fent veure una cosa y realisant la un'altra, es com s'adquireix fama y respectabilitat dintre del present estat de cosas, basat en l'enginy, en l'artifici y la convenció.

Ja en el seu origen tot es un engany. Ho son las eleccions, manipuladas pel govern per arrancar els diputats que han de ferli el joch, vulguen ó no vulguen els electors. Ho es el sistema parlamentari tal com aquí's pratica, régime privat de tot esperit de independència y de subjecció absoluta á la omnímoda voluntat del poder executiu. Ho es el tinglado de la política y l'administració en sos diversos

rams. Ha de serho forzosament tot l'edifici, desde 'ls fonaments á la clau de la volta.

Si una cosa sorprén es que una construcció tan falsa pugui aguantar-se un dia més: que no's trontoli, que no's derrumbi, que no's pulverisi al caure.

Perque ¿qué succeiria si en las relacions de la vida privada s'posés de moda'l procediment d'engany y de falsia que campen en las relacions de la vida pública?

Suprimidas la bona fe y la formalitat, se faria impossible la existencia. Cada homé veuria en cada un dels seus semblants un trápoli y un embuster. Ningú s'faria de ningú. No hi hauria medi de comerciar, de traballar, de relacionar-se, de viure. Jugariam sempre á veure qui enganyava á qui. Y en aquest estat vergonyós la millor solució pels homes decentes y sincers fora clavarse un tiro.

Y no obstant, lo que no's concebeix en la vida privada, s'consent y's tolera en la vida pública. Com si la vida pública no significases en l'existència, en la dignitat y en el decoro de las nacions.

* *

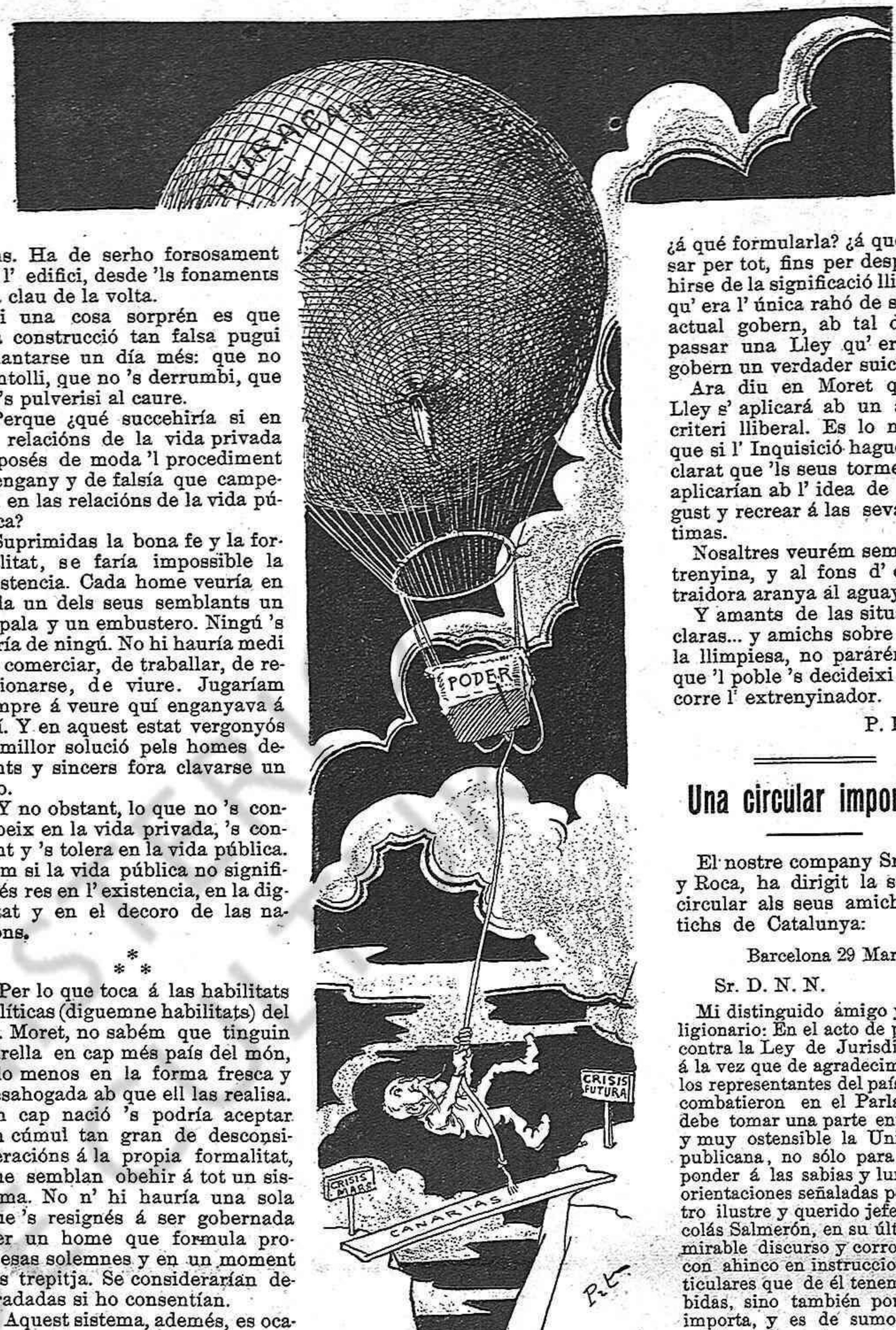
Per lo que toca á las habilitats políticas (diguemne habilitats) del Sr. Moret, no sabém que tinguin parella en cap més país del món, á lo menos en la forma fresca y desahogada ab que ell las realisa. En cap nació s'podria acceptar un cùmul tan gran de desconsideracions á la propia formalitat, que semblan obeir á tot un sistema. No n'hi hauria una sola que's resignés á ser governada per un home que formula promeses solemnes y en un moment las trepitja. Se considerarán degradades si ho consentían.

Aquest sistema, ademés, es oca-sionat á las més funestas perturbacions. Pot crearse una situació tal, que ningú sapiga á qué atenir-se, y aquesta es la situació que s'ha creat á Espanya ab la famosa Lley de jurisdiccions.

Si s'examina tot lo que ha dit el govern en el curs de la discussió, ens trobarem enredats en una tupida trenyina de reserves y preventions perilloses. No s'ha parlat ab franquesa y ningú sab á qué atenir-se. S'ha dit que la Lley no tindrà alcans ulterior. Llavoras

Una ascensió arriscada

Últim viatge aéreo de D. Segimón Fernandez Duro

¿á qué formularla? ¿á qué pasar per tot, fins per desposseir-se de la significació liberal, qu'era l'única rahó de ser del actual govern, ab tal de fer passar una Lley qu'era pel govern un verdader suïcid?

Ara diu en Moret que la Lley s'aplicarà ab un ample criteri liberal. Es lo mateix que si l'Inquisició hagués declarat que 'ls seus tormentos s'aplicaran ab l'idea de donar gust y recrear á las seves víctimas.

Nosaltres veurérem sempre la trenyina, y al fons d'ella la traïdora aranya á suau.

Y amants de las situacions claras... y amichs sobre tot de la llàmpia, no paràrem fins que 'l poble's decideixi á fer corre l'extrenyinador.

P. K.

Una circular important

El nostre company Sr. Roca y Roca, ha dirigit la següent circular als seus amichs polítics de Catalunya:

Barcelona 29 Marzo 1906

Sr. D. N. N.

Mi distinguido amigo y correligionario: En el acto de protesta contra la Ley de Jurisdicciones á la vez que de agradecimiento á los representantes del país que la combatieron en el Parlamento, debe tomar una parte entusiasta y muy ostensible la Unión Republicana, no sólo para corresponder á las sabias y luminosas orientaciones señaladas por nuestro ilustre y querido jefe D. Nicolás Salmerón, en su último admirable discurso y corroboradas con ahínco en instrucciones particulares que de él tenemos recibidas, sino también porque nos importa, y es de sumo interés político, demostrar que en este sano y pujante movimiento de opinión catalana, en pro de la regeneración de la patria española, al partido de Unión Republicana de Cataluña le corresponde ocupar el primer puesto por el número y la importancia de sus elementos.

Haciéndose intérpretes de las conclusiones del meeting de Gerona, al qual se adhiró nuestro partido en masa, nuestros dignos diputados conquistaron ya esa supremacía, en el Parlamento, como así hubieron de reconocerlo las demás minorías, retirándose del Congreso tras de ellos.

DE TOT ARREU

Podrà M. Sarrien ser el jefe del ministeri francés; podrà ocupar en aquést un lloc distinguidissim M. Bourgeois; serán elements no despreciables del nou Gobern M. Briand y M. Poincaré; pero es indubitable que l'ànima de la situació, la més rellevant figura del actual poder executiu es M. Clemenceau, ministre del Interior.

Sense haver sigut res, donchs fins ara may havia volgut acceptar cap cartera, poche homes hi ha que en la vida contemporànea de França hajin fet sentir més directament el pes de la seva influència.

Durant llargs anys se l'ha conegut ab el sobrenom de *tombeur des ministères*—«reventa ministeris», en el llenguatge vulgar,—y això sol

dona una idea de la forsa política d'aquest illyrador incansable que ab la seva inteligença superior ha sapigut, si no governar, imposar la seva voluntat als governants que successivament apareixen en l'arena parlamentaria.

Trenta cinc anys fa que M. Clemenceau figura en las lluymes polítiques, en els llocs més avansats, y exceptuant algunes breus períodes de voluntari eclipsi, sa veu s'ha fet sentir sempre vigorosa, ja al Congrés, ja al Senat, ja a les grans reunions que en època d'eleccions soien celebrar-se.

M. Georges Clemenceau es metje y dirigeix el diari *L'Aurore*, lo qual no li impedeix colbar en altres periodichs, com per exemple *La Dépêche*, que ab freqüència ha publicat d'ell bellissims articles plens de doctrina y saturats de *espiritu*.

Orador incisiu y d'una empenta extraordinaria;

periodista elegant, valent y clar, que diu sempre lo que vol dir, els republicans l'admiran, els reaccionaris el temen y la opinió radical veu en ell, y l'hi veu ab rahó, una de las seves més fermas esperances.

*

En veritat els dich que si en Durnovo, ministre del Interior de Russia, no fos, com ho es, un salvage en tota la extensió de la paraula, en el present moment històric casi casi podriam fer la francesila d'enviarli un aplauso.

Veixis sinò.

Pròximes al imperi rus las eleccions pera l'Assemblea (*Duma*), el ministre ha dirigit als seus representants á provincies una circular en la qual, entre altres instruccions tan atinades com la de señalar la conveniència de fer entendre als electors que'l dret electoral, més que un dret es un deber, n'hi ha una que diu aixís:

«En el curs de las eleccions, els governadors faran vigilar pels seus agents als oradors que «al sol objecte de ser elegits diputats, engresquin als electors ab promeses irrealsables.» En el cas en que semblants oradors intervinguin en las reunions electorals, serà precís, en interès de la marxa regular de las eleccions, separarlos d'elles, com un element importú.

La indirecta es positivament graciosa y deixa comprender que la flor de las *promeses irrealsables*... en vigilias d'eleccions no es un producte exclusiu dels jardins llatins.

Per lo demés, salvatge y tot, s'ha de reconeixre que'l tal Durnovo dista molt de beure á galet. Fins m'atreviré á dir que avuy per demà que no servis per ministre, podria molt bé posar-se á fer de sastre. Coneix el panyo.

*

Si es cert que las estadísticas proban alguna cosa, no sé quina deducció haurém de treure d' una que darrerament s'ha publicat y que's refereix á la criminalitat en las províncies andaluses.

Un dels datos que—jvajin á saber per què—m'ha frappat, es el relatiu á lo que 'n podríam dir la criminalitat amorosa. Espanya el número de delic-

tes que en aquella terra, que segons la gent es de Maria Zantizima, fa cometre l'amor.

Com á botó de mostra, no més diré que en un sol jutjat de Granada, el del Sagrario, durant l'any 1905 varen incoar cent processos per rapte. Una friolera!

Cent parellas que al impuls de la passió se passan els respectes socials per sota l'aixella y determinan celebrar la Pasqua avans de Rams!.. Y això en un sol districte d'una capital nó de las més populoses... ¿Ahont anirán á parar?

La moral—diuhen—va anar-se'n de Grecia. Potser sí; pero, per lo que's veu, no es á Granada ahont va anar á refugiarse.

*

Els que vulguen saborejar un tros de prosa genuinament burgesa, no tenen més que llegir lo que referent á la hecatombe de Courrières publicava aquest dia un gran diari de París, qual nom donaré després.

Ponderant els perjudicis que 'ls amos de la mina, especialment el ricatxo M. Schneider, han sufert ab motivo de la explosió, diu lo següent:

«Se calcula que la Societat, que pert cinqu milions per treballs de reparació, suspensió de rendiments, etcetera, pert una suma per lo menos igual, tota vedada que ella era el seu propi assegurador y ella deu ademés soportar las responsabilitats del accident.

Y atenció, que ara vé'l bo:

«Será donchs molt injust dir que questa catàstrofe pesa únicament sobre 'ls traballadors: las conseqüències, ben al contrari, son generals y desastrosas.»

¿Saben quin es el periòdic que en tan estupenda forma s'expressa? *L'Intransigeant*, el diari del convens socialista, del formidable revolucionari Enrich Rochefort.

¿Qué tal?.. ¿Usaria un llenguatge més sensat un orgue qual-évol de las classes capitalistas, el *Temps*, el *Univers*, el *Gaulois*?

Aquí podrá veure el lector una vegada més la previsió ab que deuen ser escoltats certs redemptors

Es, pues, deber nuestro procurar mantener esa supremacía en las expansiones populares que prepara la Comisión organizadora de la Solidaridad Catalana, de la cual tengo el honor de formar parte.

Los actos próximos á realizarse en Cataluña impulsarán y darán ambiente á la activa campaña de protesta contra aquella Ley desatentada, y de formidable oposición á los oligarquías imperantes, campaña que, al retirarse de las Cortes, acordaron emprender por todo el país nuestros dignos representantes, reunidos bajo la presidencia de D. Nicolás Salmerón.

Yo entiendo que, con todo ello, nunca ni en mejor ocasión habrá hecho nuestro partido tan fecunda, positiva y bien orientada labor revolucionaria.

Y el acto ha comenzado ya. Ha comenzado, en efecto, desde que se ha abierto la suscripción para imprimir los discursos y sufragar los gastos de la grandiosa manifestación de protesta y homenaje que se prepara. Esos preparativos forman del acto parte integrante muy principal y significativa, desde el punto que cada nombre, individual ó de entidad, que en las listas de suscripción figure, implica y determina una adhesión. Y nuestro partido, por ser el más numeroso y mejor organizado de Cataluña, es el que ha de sumar, ya en esas listas, mayor número de adhesiones individuales y colectivas.

Vengan, pues, nombres y cuotas, por pequeñas que sean, que si otros elementos de la Solidaridad Catalana nos aventajan en riqueza material, ninguno de fijo llega á nosotros en cuanto á esa riqueza del entusiasmo, la abnegación y el desinterés, que es la que á más alto precio se cotiza en las luchas políticas.

Espere, pues, que identificado V. intimamente con las precedentes consideraciones, las inculcará á sus amigos políticos y á todas las entidades republicanas con que esté V. en relación, dando calor á la Solidaridad Catalana, procurando la asistencia al acto que se prepara y del cual se indicará oportunamente el día y la localidad en que ha de celebrarse, y desde luego recabando con toda actividad adhesiones y cuotas de suscripción, que podrán enviarle directamente á los periódicos del partido.

En Barcelona las recibirán *La Publicidad* y *La Campana de Gracia*.

Tiene el gusto de saludar fraternalmente este su afno. amigo y correligionario q. b. s. m.

J. Roca y Roca

... i Pensar que la terra entera está entregada á las afirmacions d'aquests sacerdots sense alegria, sense pietat, sense bondat, sense llum y sense rahó, y qual únic horisont es la seva sombra, la sombra, la sombra! —Victor Hugo.

Benvinguts á la República

Ab la firma de Pere Creus, l'últim número d'*El Poble català* publica un notable article, en el qual s'hi llegeixen párrafos com els següents:

«Regoneix Catalunya en els republicans un alt sentit de acció política, y els hi dona de bon grat les seves simpaties poderoses. Els veu aplicats á capacitarse degudament pera la genuina acció popular, ó siga pera imposar y regir el govern del poble per el poble. Els considera homes d'avenir, agents de la deslliuració social, auxiliars dignissims del desenvolvement de la multitud.

«Poden desde ara els republicans avansar amb empenta en el camí de les reivindicacions democràtiques. ¿Com no, si tenen darrera seu, no el fantasma d'una desintegració anàrquica, no l'esverament de les classes riques, sinó cabalment un intens y general desig de sortir d'un règim agotat y xore, tota la col·laboració dels elements novells y les conciències que's desperten y venen á somarse al gran estol de Catalunya?

«Sense ofegar útils radicalismes, sense encogirse en lo que els hi esencial y característic, els republicans tenen ar preparada la seva victòria. Ja no son antagonistes de les aspiracions catalanes, ni están deviats del camí patriòtic. No infundexen á les diferents classes del nostre poble rezels ni desconfianses. Tenen, pel contrari, un ambient com may favorable á la seva obra. Encarnen el progrés d'una nació coibida, avuy entregada absolutament als esforços que han de traduir un canvi radical en tots els ordres.

«Si saben aproïtar serena y vigorosament aquestes premises, en treuarán fàcilment immillorables consequencies. Es evident que en el Caralisme s'hi infiltrà el convenciment de que ni la Monarquia cedirà mai davant d'ideals de positiva llibertat, ni el vigent règim afluxarà mai els llassos ab que endalgada les iniciatives dels pobles d'Espanya. Y així avensa entre nosaltres la adhesió á la forma republicana, y's fa efectiva la conquesta de les voluntats pera l'instauració d'una democracia viable y reformadora.

«Y aquest moviment de les nostres forces cap á la actuació republicana, vindrà á facilitar y assegurar els treballs dirigits á una completa modifació d'institucions. Així tindrà Catalunya una nova forsa al servei dels seus desígnis. Així entrerà el nostre poble en les orientacions propícies al benestar dels treballadors. Així tindrà la Re pública la garantia d'una Regió forta y rica, cridada á ser model de les Regions germanes.»

Ara no falta sino que l's que així s'expressan, sápigan unir l'acció á las paraules.

Apleguen tots els elements de que disponen; organísimos; constitueixen á ells un núcleo lo més potent possible; no cobrin repugnancia á las miserias inherents á la política militant; sápigan afrontarlas aqueixas miserias, ab el cor net y'l cap ben alt, y farán un gran bé á la causa regionalista.

A lo menos, si no desapareix del tot l'equivoc'h massa acomodati que sustentan alguns quan afirman que la forma de govern els es indiferent, s'haurà destacat del conjunt un'agrupació ben deslinidada y per consegüent en bona disposició de prestar serveys á la causa del progrés.

Benvinguts al camp republicà, si al entrarhi's proposan, com creyém, trabaillar sense descans per l'adveniment de la República.

P. DEL O.

I ha qui encare s'empenna en no comprender els límits justos y l'alcans verdader de la Solidaritat catalana. Respon questa idea á un moviment spontani de opinió, y per això no l'han concertada las representacions oficials dels

LA CARICATURA AL EXTRANGER

A Fransa. — De la prédica... á la práctica

—Tot acte de rebelló que cometeu contra la Lley y contra els homes es una ofensa feta á Deu, que, com sabeu, donar exemple de resignació fins davant de la injustícia...

—¡Fore 'ls ladrés, fore 'ls assassins del temple!... Vos clavaré sis balles al estomàch, infames, malfactors!... ¡Jo la Lley le respecto així! (De L'Asino)

CASTELLVELL Y VILAR, 27 de mars

El dia 25 d'aquest mes tingut lloc en aquest poble una reunió de propaganda societaria agrícola, patrocinada per tres ó quatre propietaris pagesos que venen predicant las excelencias de la associació, y quan els obrers per lograr sas reivindicacions ho fan els escarneixen y anatematisan.

La tal reunió es el pròlech d'un projectat Greml de pagesos que's proposan constituir, segons se diu, mes que per altruisme y amor á sos parcers, per egoisme propi y qui sab si per preparar vinentes eleccions, donchs els que la organisen pertanyen, políticament, á la família dels *gats*; aquesta família es molt coneiguda per sas aficions á constituir associacions agrícoles, sobre tot quan s'acosten eleccions.

TARRAGONA, 26 de mars

No podém passar sense donar las gràcias al encarregat de las prédicas quaresmals d'aquesta Catedral, per la propaganda que va fer de *La Esquella* y de *La Campana*. Gracias, moltes gràcias per la propaganda y á veure si s'determina á ferne més, que 'ls de *La Campana* y nosaltres, els que no combrenguem en rodas de molí, li agrairíem tal favor.

Son molts els dies que'l relotje de la parroquia de Sant Joan va retrassat, per quin motiu els veïns del port sempre estan á tres quarts de quinze. No es extrany que aquest relotje hi vagi de atrassat, perque s'ls seus poseïdors hi van tant, pero tant d'atrassats, ¿com volen que lo que d'ells depengui no estigui al mateix nivell seu?

PLET RUIDÓS

—Ja deu saber lo que passa al palau dels regidors.
—¿Qué?

—Qu'estan ja casi casi á punt de torsarre 'l coll ó quan menos de cubrirse reciprocament d'horrons.

—¿Y qué's deu aquesta furia?
—A la ditxosa qüestió de la cremació. La esquerra s'ha empennat en rostir els morts y la dreta està resolta á no rostirlos.

—¡Jo 't toc!
—De cosas de tanta urgència s'ocupan aquests senyors?
—Francament, trobo que 'l poble, y al dí el poble ditzothom, mil voltas preferiria qu' en lloc de pensá ab els morts, pensessin ab els vius.

—¡Ángela!
Aixó es lo que opinan molts.
Pero 'n nostre Municipi no ho veu sis: diu que això porta moltíssima pressa, y en efecte, ho deixa tot per parlar de crematori, de tombas, de inhumacions, de cendras...

—¡Santa inocència!
S'haurán dit una porció de coses rares.

—Raríssimas.

El grup dels defensors de la cremació comenza per assegurar que al món el qui no's creme es un curs; que no hi ha forma millor de conservar be las cendras que la de dí els morts al forn, y que tota la gent sabia com en Gené, en Berthelot y el conde de Romanones, al posar-se á discussió aquest gravíssim problema, sempre s'decanta pel forn.

—Y la dreta? —qué replica?
—Pot contar! Que cremá 'ls morts es un crim, un sacrilegi, una ofensa á la religió y á la dignitat humana; que de ferse així, molts cops certs delictes quedarían barrejats ab el carbó;

que 'ls que ho volen sons uns memos y que encara no hi ha al món cap nació que per sistema practiqui la cremació.

—Es clar, suposo que 'ls altres...

—Contestan fets uns lleóns, llegint textos d'eminentia y donant arguments nous.

—Allí surt tot. Surt l'igiene, l'aument de la població, l'aire, la peste bubònica, la fe, la patria, l'amor, els inglesos, els francesos, els protestants, els mormons...

y per fi de festa acabar fent saber que això del forn serà una millora pública y un bonich títol d'honor.

—Resultat...

—Per ara, zero.

Aquells, tossuts en que no

CARTAS DE FORA

PALAFRUGELL, 22 de mars

Ha tingut lloc l'enterro civil del que fou conseqüent lliurepensador Salvador Cateura, que morí després de llarga y penosa enfermetat á la edat de 70 anys.

L'acte fou una solemne despedida al estimat correjionista y una manifestació de dol á la que hi contribuí tot el poble. La concurrencia fou molt numerosa y l'acompanyament marxà al compàs de una marxa fúnebre.

Descansí en pau el conseqüent correjionista.

LLANÇÀ, 26 de mars

Al carrer de Pí y Margall, per vergonya encare de tots aquells que professém las verdaderas idees de progrés y justicia, hi existeix un catau de beyatas y ratas de sagristia, que als sas llengua víperinas no fan més que estisivar á las personas que no creuen en sas burricadas, pero qu' en cambi coneixen més la moral y la decencia.

Aquestes doctrines aprenen en las Iglesias, las tarlanas religiosas del malheat catau del carrer de Pí y Margall.

Vigin alerta las beyatas xafarderas, en mortificar ab sas venenosas paraulas als tranzeunts que per allí passan.

Potser algun dia la brometa acabi com el Rosari de la Aurora.

VILAPLANA, 16 de mars

Bonich servei de correus el que disfremut en aquesta lliurepensador. La correspondencia de Barcelona que s'hauria de rebre el mateix dia, arriba aquí ab tres ó quatre días de retràs. El número de *La Esquella* del 20 de janer va rebre's el dia 22, y ab el paquet tot estropellat, y el del 10 de març va arribar el 16.

Qué hi diu á tot això el Jefe local de la nostra Desadministració? Això es Espanya ó Cafèriera?

SANT QUINTÍ DE MEDIONA, 24 de mars

El dia 20 de aquest mes va morir en aquest poble el convensut y entusiasta republicà y lliurepensador don Joseph Olivella y Galofré, havents celebrat al dia següent l'enterro civil, que va resultar una gran manifestació molt concorreguda.

La mort del Sr. Olivella ha sigut molt sentida per las simpaties que s'ha sapigut guanyar, per ser un gran treballador y fundador de las societats de pagesos y de Unió republicana.

Al mossén d'aquí no se li va sentir molt bé dita manifestació lliurepensadora, porque va fer certas preguntes capciosas á la canalla que apren la doctrina, respecte á la salvació eterna dels que concorren als enterros civils.

Mossén Tomaset veu cada dia mes lluny l'armari del pa.

y oposant á la millora un gabadal de rahons; aquests, ferms, dali que dali, abocantí el cap y el cor, resolts á portá á la práctica la seva proposició.

—Y al últim què passarà?

—Que ho decidiran els vots, y 'ls que tinguin majoria guanyaran: vel'hi aquí tot.

—No l'aprobo aquest sistema.

—Còm' ho arreglaríam, donchs?

—Tractantse de lo que 's tracta, avans de donà el meu vot, jo concejal, miraria d'averiguar l'opinió dels interessats.

—No alcanc... —Tal com sova, sí, senyor,

—A veure, a veure, permetím, potser estich un xic confós.

—Qui vol dí els interessats?

—Pues qui haig de volgué dí! Els morts!

C. GUMÀ

La bona educació de la joventut es la garantia més segura de la felicitat d'un Estat. —Oxenstiern.

La Marellesa á Banyolas

Tenim á la vista un paperot catòlic, que ab el titul bárbaro de *La Catachesis*, posat dessota un Sant Cristo de gayrell, veu la llum á Banyolas, de dicantse al foment de la producció llanera.

Després de una explicació del Evangelí, feta en una forma molt xavacana, y de dos desahogs neus encapsalats ab el titul de *Dos llisos*, publica el següent articlet que reproduhim textualment:

PROTESTA

—Se m'ha informat per difers conductes que l'diumenge pròxim passat, vigília de S. Joseph, en la vellaia da que tingue lloch en l'Atenes Banyolense, la orquestra d'aquesta vila «Los Juncans», tocaren diferents ve-gadas la Marellesa. Sempre l'sentir á tocar la Marellesa, s'han ofès los sentiments dels bons catòlics, y tocada en temps de Santa Quaresma constitueix una falta de respecte á la santidat del temps quaresmal. Per lo que jo'n protesto, y no puch deixar de manifestar públicament el mal efecte que m'ha produït que l'orquesta «Los Juncans» s'hagi ofert á dit centre per representar un papé de nit.

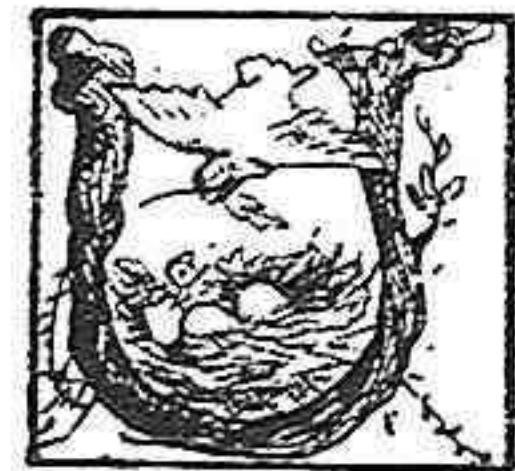
—Recordin «Los Juncans» qu'una altra vegada, en temps de quaresma varen tocar en una sala de ball, y no s'olvidin d'aquell refran català que diu aixís: «Deu te una massa que pega y no amenaixa.»

Ja veuen quin pecati Tocar *La Marellesa!* Joh, y en temps de Quaresma, en temps de dejuni y de penitencia y en que no 's pot barrejar!

Ja cal que «els Juncans» se fassin fer un vestit de amianto per quan se morin, perque lo qu' es del foch etern de la mansió de n' Pere Botero no se 'n escapen... y l'amianto es refractari al calorich.

—Per las banyas de Satanás! Y quinas cosas s'escriuen á Banyolast! Y qui las escriu? El rector Francisco Arau, que no té cap inconvenient en firmarlas, com si sigués un estúpiti ó un home massa aixerit, que 's refia de l'estupides dels seus feli-gresos.

J.

■ Tinent arcalde de Madrid ha sigut nombrat governador ci-vil. Y en substitució seva ha sigut ascendiá tinent de arcalde l'ex-cèlebre Mazzantini.

■ Sempre es un pas en la seva carrera política. Ja veuran com al últim fins li donarán l'alternativa de ministre.

■ Perque Espanya lo únic que necessita son mato-dors, que la trastejin, que la tombin de una estocada y que li tallin l'orella.

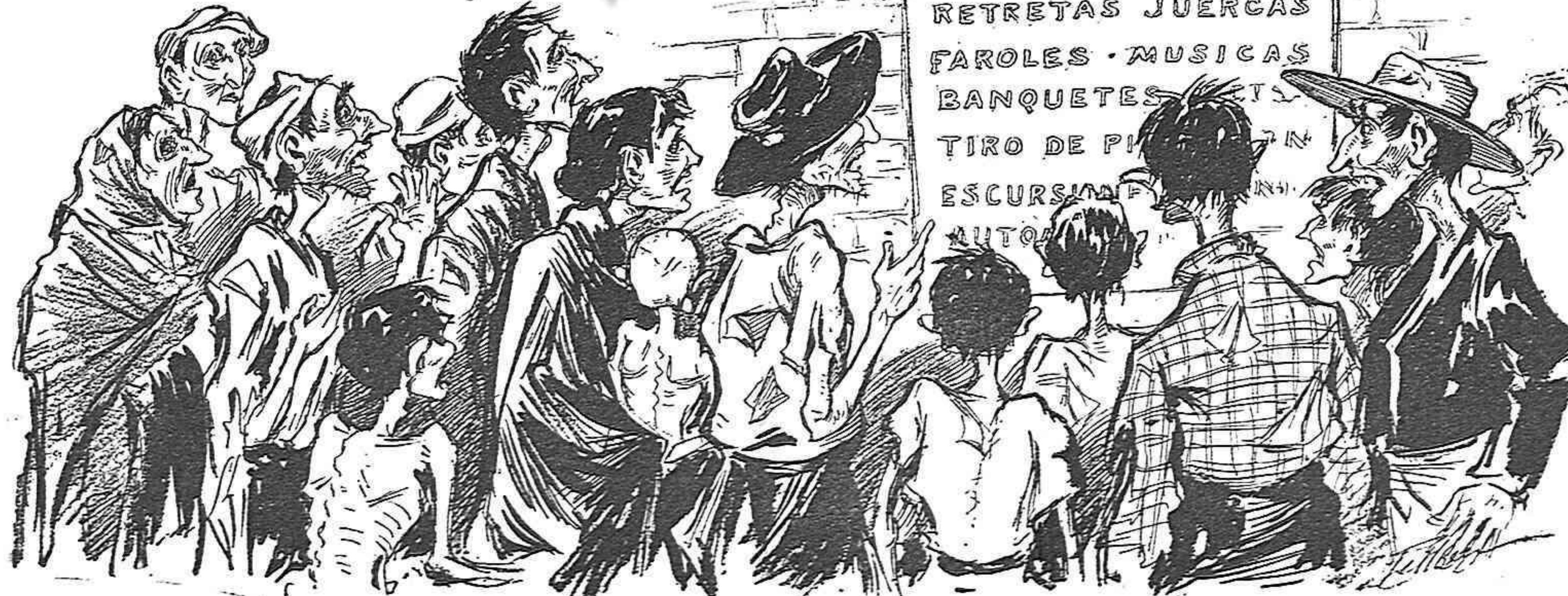
■ Atenten á que 'n Moret va prometre aixecar la suspensió de les garantías tant bon punt sigués aprobada la Lley de jurisdiccions;

Atenten á que no ho ha fet;

■ Y tenint en compte que qui deu y no paga, té un nom en el Diccionari;

■ L'opinió pública l'condemna á cambiarse l'ape-lido. Y per lo tant, en lo successiu, en lloch de dir-se *Moret*, se dirà *Morós*.

■ Y com á tal quedará condemnat al apremi, al em-barach y á la execució.

—Aném á Madrid, noys! A la quenta allá encare menjan.

No l' he presenciada l'escena; pero me l'ima-gino.

Ens trobém á la iglesia de Chamorro (Galicia). Un pare predictor, durant la missa, puja al cubell místich y comensa á descargolar el predictor, quan tot d'una surt el rector de la sagristia, y dret com una centella s'enfila dalt del cubell, emprenents á masetots y cossas contra l' predictor. Vistos desde abax els dos mossens, semblan dos putxinetslis que s'estiran y s'arronssan y 's sacejan.

Els feligresos que omplen l'iglesia arman un es-balot de cent mil dimonis. Voldrían apoderarse del rector, rómpreli la crisma, ferli un cap nou. Y l' predictor aporrejat, ab els ulls fora de les órbites y els punys closos, l'espera per tornarli la resposta. ¡Oh sants ministres de Deu! Benehits sigueu per predicar de una manera tan contundent la mansuet evangèlica!

Jo passo perque 'ls ministres de un país siguin més embusteros qu' en Caldas. Jo admeto que faltin descaradament á la seva paraula. Que siguin trapellos.

Pero lo que no pot consentirse es que 's paguin el seu serveys en moneda legítima.

A dreta ley se 'ls hauria de pagar en duros sevi-lans.

D. Joan Ferrer y Vidal, senador per la província de Tarragona, s'ufana de haver sigut l'únich representant de Catalunya que va votar la Lley de Juris-dicçions.

Que consti que va votarla y que se 'n ufana... y consti també que si per aquest camí, pert l'acta de senador per la província de Tarragona, podrà pretendre la de diputat pel districte de Vilanova y Geltrú, tenint assegurats, quan no altres, els vots unàmics dels pensionistes de Sant Boy.

Ho sabém de bona tinta. El votarán per simpatia y admiració.

Després de la suspensió de les sessions de Corts, va desbotar un gran disgust en el camp ministerial. Mes tot desseguida's va realisar el viatge regi á las illes Canaries.

Els governs monárquichs ho fan sempre aixís. Aixis ho practicava en Maura; aixis ho practica en Moret. Tenen un contratemps, se 'ls esllabissa 'l te-reno ahont posan els peus.... Donchs, música, mísical Cop de bombo y platerets... y à vivir.

■ Ja fa molt temps que tota la política dels partits monárquichs queda reduïda á no fer res de lo que interessa al país, y de invertir tota la seva activitat en preparar y realizar fastuoses manifestacions cor-tezanias.

Viatges... visitas... casaments...

Ben bé podém diro:—Y qu' n' estém de diver-tits!...

En Moret, al possessionarse interimament del mi-nisteri de la Gobernació, va manifestar als periodis tas que no 'ls podia rebre diariament.

Ben tontos son els periodistas de anar darrera dels governants.

Lo que hauríen de fer es no acostars'hi per res-deixarlos en l'aislament, en la solitud. *Huelga* general de informació política inspirada pels ministres y demés autoritats. Com si no existissin.

Si la prempsa ho fes aixís se faria respectar. Y en lloch de atropellarla, li anirian al darrera, demanantli bombos per l'amor de Deu!

■ Y de carlins qu'?

Per mí no més que romansos.

El primer descubriment que va ferse sigué á Gracia, y es excusat dir que á molta gent li ha caygut en gracia.

■ Y qué diré de alló de 'n Jaumet, que va venir á Barcelona y que ara diulen que se n'ha perdut el rastre?

¡Ay Senyor! Y tant fácil que seria ferlo cridar pel nunci.

Per Nunci del Papa, naturalment, qu' ell millor que ningú deu tenir notícies del seu *paradero*... ó pi-caderó. ¡Es un minyó de tanta embestida aquest xicot!

■ En realitat els carlins no tenen per qué molestar-se. ¿Qué pretenen? ¿Gobernar? Ja gobernan. ¿Disfrutar empleos? Ja 'ls disfrutan. ¿A què, donchs, llansar-se á novas y perilloses aventuras?

Si tot això que 's diu de un próxim alsament obe-heix com sembla á sembrar la confusió y l'alarma al objecte de desbaratar la protesta catalana, s'ha de confessar que 'ls que la fan no hi entenen res y que perdrán la partida.

De un' hora lluny se 'ls veuen las cartas.

Ha dit en Moret que haventse'l confirmat en el poder, emprendrà una campanya fortament iliberal.

■ Ho creurán que l'adverbio *fortament* me fa tan mal com si 'm descarreguessin sobre las costellas un jaco de garrotadas.

■ Bonica situació la nostra!

El govern ens té tapada la boca. Y nosaltres ens hem de tapar el nas per no sentir certas pestilencias.

Mentida sembla que ab la boca y 'l nas tapats po-quin encare respirar.

■ La comissió extra-parlamentaria encarregada de estudiar la transformació del impost de Consums—y que, entre paréntesis sigui dit, no estudia absolutament res—se queixa de la inexplicable apatia ab que 'ls pobles rebén les seves comunicacions.

■ Unicament *dissen* provincies—diu casi plorant la citada comissió extra-parlamentaria—ens han enviat els datos que pera ilustrarnos els havíam demanat.

■ Pobra comissió! ¡Sembla mentida que á la seva edat no comprenGUI encare l'intríngulic d'aquesta apatia, per ella inexplicable!

■ Sab per qué 'ls pobles escoltan com qui sent ploure las instruccions qu' ella 'ls envia?

■ Perque 'ls pobles s'han fet grans, y han deixat ja de ser mansos y al veure escrita de vostres pensan tot seguit:—¡Romansos!

■ Sempre s'está parlant de reformas y 'l fet es que may se realisen. Els governs monárquichs se les es-tan passant sense cumplirlas. Els conservadors las passan als iliberal y 'ls iliberal als conservadors.

■ Uns y altres són en un traball coincideny. En fer nombraments y cessantias con el haber que por classificació la corresponde.

■ Aquí no hi ha més divinitat que Santa Nòmina... ni més pagans que 'ls espanyols que afuixan la mosca.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

1. ■ **XARADA.**—Sis-te-má-ti-ca-men.
2. ■ **ANAGRAMA.**—Turca—Ourat—Truca.
3. ■ **TARJETA.**—Barcelona á la vista,
4. ■ **LOGOGRIFO NUMÉRIC.**—Baldomero.
5. ■ **CONVERSA.**—Tona.
6. ■ **GEROGLÍFICH.**—El vi ranci y la dona fresca.

■ Han endavant totas ó part de las soluciones correspon-dents al número anterior, els caballers: J. Faiges Canals, Majarelo (a) Porta bots de ví, Conrado Pursals, Vicens Borràs, Olanistaes Ufàvri Epí, Majuelo Gafanorenas, Enrich Reig (a) Bulet de soca lleig, Pau de las Calsas Curtas, Bartomeu Amigó, Antoni Monclús, Joan Roig y Marqués y Josep C.

Els afamats d' Andalusia

CIA DE FERRO-CARRILES
ANDALUCES
GRANDES FIESTAS
EN MADRID
REBAJA DE PRECIOS
CORRIDAS DE TOROS
ILUMINACIONES
RETETAS JUERCAS
FAROLETS · MUSICAS
BANQUETES
TIRO DE PISTOLA
ESCURSIONES
AUTOS

CASADAS AL VOL... DELS ENCANTS

I

ENTRE UNA GITANA Y UN TRANZEUNT

—Voleu comprá, hereu, questa samarreta... Y qu' es molt bona...

Miren, os la tot barato...

—No, prima-dugas, de roba tres necessito... A tú 't compro...

ves si vols vèndrem...

si no teniu prous diners...

—Pro... que ja m' has vist la bossa?

II

EN UNA PARADA

—Ep! ¿Quànt ne voleu, mestressa, d'aquesta gabià?... Hu hi es tota.

Dugas pessetas, perque casí es primera-segona.

—Es cara.

—Donchs, qu'quant?

—Dos rals.

—Dos rals!!

—Y que més no costa, perque es una porqueria...

es tota bruta...

—Fugi, home, hont dos, vosté si qu' es un... a porqueria lo que 'n dona!

III

EN UN' ALTRA PARADA

—Quànt ne voleu d' aquest quadro?

—L'últim son dotze pessetas;

es dos y pintat al oli y el march sembla de primera-inversa...

—Donchs jo n'hi done dugas pessetas...

—Que 's pensa qu' es un primera-segona?

Pintat al oli, mestre, per aquest preu.

—Pro no heu dit que ja al oli pintat era?

J.

MORET DE GRACIA

ANAGRAMA

El noi gran de ca 'n Marcial, dant una tot patinada, feu á la porta un total.

MIGUEL PLÀNIA

TARGETA

M. LLEDÓ R.

TIANA

Formar ab aquestes lletras degudament combinadas el títol de un drama líric.

PAU DE LAS CALSAS CURTAS

LOGOGRIFO NUMÉRIC

1 2 3 4 5 6 7 8 9	—Ofici.

<tbl